

ADRODDIAD I'R CABINET

28 Mehefin 2016

Aelod Cabinet: Y Cynghorydd Mandy Williams-Davies
Aelod Cabinet dros yr Economi a Chymuned

Pwnc: CYNLLUN CYFLOGAETH LLŶN AC EIFIONYDD

Swyddog cyswllt: Dylan Griffiths,
Rheolwr Strategaeth a Datblygu, Economi a Chymuned
dylanrhysgriffiths@gwynedd.llyw.cymru

Y penderfyniad a geisir

Mabwysiadu 'Cynllun Cyflogaeth Llŷn ac Eifionydd' fel sail ar gyfer cyfeirio ymdrechion y Cyngor a'i bartneriaid i gynnal a chreu gwaith yn ardal Dwyfor.

Barn yr aelod lleol

Ddim yn fater sydd yn effeithio unrhyw ward unigol yn benodol ond mae'r Cynllun drafft wedi ei drafod a'i gefnogi gan Fforwm Ardal Dwyfor ar 07 Mawrth 2016.

Cyflwyniad

Sefydlwyd Cynllun Cyflogaeth Meirionnydd gan y Cyngor yn 2010. Ar sail y penderfyniad hwn, blaenoriaethwyd ymdrechion i greu swyddi newydd yn ardal Meirionnydd rhwng 2010 a 2014.

Yng Nghynllun Strategol 2013 - 2017 y Cyngor ymrwymwyd i sefydlu Cynllun Cyflogaeth i ardal Llŷn ac Eifionydd. Tra fod ymrwymiad i barhau i gefnogi rhaglenni yn Meirionnydd a Môn Menai, byddai paratoi Cynllun Cyflogaeth Llŷn ac Eifionydd yn dadansoddi sefyllfa cyflogaeth yn Nwyfor ac yn sail ar gyfer unrhyw gymorth i'r dyfodol.

Drwy weithio ag Aelodau Fforwm Ardal Dwyfor dros gyfnod o ddeunaw mis lluniwyd Cynllun Cyflogaeth Llŷn ac Eifionydd (Atodiad 1). Cyflwynir prif gasgliadau'r ddogfen i'r Cabinet ac argymhellion ar gyfer rhaglen waith cychwynnol.

Rhesymau dros argymell y penderfyniad

Mewn ymateb i ymrwymiad y Cyngor i sefydlu Cynllun Cyflogaeth i Llŷn ac Eifionydd cynhaliwyd cyfres o weithdai a chyfarfodydd gydag Aelodau o'r Cyngor yn cynrychioli wardiau Dwyfor dros gyfnod o ddeunaw mis. Cynhaliwyd cyfres o gyfarfodydd hefyd gyda gwahanol gyflogwyr yn yr ardal.

O ganlyniad, lluniwyd y ddogfen amgaeedig (yn Atodiad 1) gan ddilyn model Cynllun Cyflogaeth Meirionnydd.

Bwriedir i'r Cynllun ddarparu sail i'r dyfodol gan grynhoi'r prif negeseuon i'r Cyngor a'i bartneriaid wrth gynllunio i gynnal a chreu gwaith yn Nwyfor.

Bydd y Cynllun hefyd yn gymorth i gyflogwyr Llŷn ac Eifionydd ac i'r rhai sydd yn ystyried sefydlu menter yn yr ardal gan ei fod yn crynhoi amgylchiadau'r economi ac yn amlygu meysydd sydd yn cynnig cyfle.

Nid yw'r Cynllun yn ymrwymo adnoddau. Bwriedir i'r Cynllun fod yn fodd o gyfeirio a chydlynu ymdrechion i sicrhau fod ymyraethau yn effeithiol ac yn effeithlon.

Ystyriaethau perthnasol

Mae Gwynedd yn sir fawr ac amrywiol ac mae anghenion gwahanol mewn gwahanol rannau o'r sir. Mae amrywiaeth rhwng yr anghenion a chyfleon gwaith yn ardal Arfon, Dwyfor a Meirionnydd.

Mae'r Cyngor yn gweithio ar y cyd gydag ystod o bartneriaid o fewn y sector cyhoeddus a'r drydedd sector - ynghyd â chyflogwyr a busnesau lleol - wrth ymyrryd i ddatblygu'r economi leol. Yn hyn o beth mae sicrhau fod agenda cytûn gyda chefnogaeth gynhwysfawr yn allweddol.

Mae Cynllun Cyflogaeth Llŷn ac Eifionydd yn cyflwyno darlun cynhwysfawr o Ddwyfor gan grynhoi'r heriau ac amlygu ymatebion bras; yn gryno:

Nod

Cydweithio gyda phartneriaid i adeiladu ar gryfderau Llŷn ac Eifionydd - ei hadnoddau naturiol, cynnyrch, treftadaeth, ei thalentau, ei hunaniaeth a'r iaith Gymraeg - er mwyn cynyddu cyflogaeth, mentergarwch a swyddi gwerth uchel ar draws yr ardal, manteisio ar gyfleoedd i fusnesau lleol dyfu, a chreu'r amodau i bobl ifanc aros neu ddychwelyd i'r ardal i fyw a gweithio

Amcanion

1. Manteisio ar fuddsoddiadau cyfalaf mawr, ac isadeiledd newydd, o fewn yr ardal gan sefydlu a gweithredu glasbrint efo'nartneriaid ar gyfer cynhyrchu gwerth economaidd ychwanegol o ran cyfleoedd i fusnesau, creu swyddi, a chyflogaeth gwerth uchel

2. Annog a chefnogi mentergarwch o fewn yr ardal, yn arbennig o fewn ein pobl ifanc, ac mewn meysydd a sectorau gwerth uchel megis awyr agored, yr amgylchedd, ynni, gwyddonol, technoleg a'r diwydiannau creadigol, gan hefyd gefnogi busnesau'r ardal i fod yn fwy mentrus a chystadleuol
3. Sicrhau sylw penodol i ymateb i heriau cyflogaeth a manteisio ar gyfleoedd ac asedau Ardaloedd Nefyn a Phendraw Llŷn
4. Gwneud y mwyaf o raglenni economaidd a sgilio cenedlaethol, rhanbarthol a sirol gan sicrhau gwyro ymyrraeth i Llŷn ac Eifionydd

Y Gweithlu Posib

Her	Ymateb
Cynnal y boblogaeth oed gwaith	Creu'r amodau i deuluoedd a phobl ifanc aros, neu ddychwelyd i Llŷn ac Eifionydd i fyw a gweithio
Diffyg swyddi i gwrdd â'r galw heddiw ac yn y dyfodol	Sefydlu'r amodau i greu rhagor o swyddi newydd o fewn yr ardal
	Cysylltu pobl oed gwaith gyda swyddi a chyfleoedd newydd o fewn yr ardal, a chanolfannau gwaith cyfagos tu hwnt i'r ardal
Newidiadau yn y drefn Lles	Datblygu sgiliau trigolion yr ardal, er mwyn sicrhau mynediad at swyddi a goresgyn rhwystrau i waith

Swyddi a Strwythur Cyflogaeth

Her	Ymateb
Diffyg presenoldeb sectorau gwerth uchel a swyddi gyda chyflogau da	Sefydlu'r amodau i wreiddio a thyfu sectorau gwerth uchel o fewn yr ardal, yn arbennig y rhai all gynnis amrywiaeth o swyddi newydd a chyflogau da
	Cefnogi busnesau lleol sydd eisoes mewn sectorau gwerth uchel i gydweithio a thyfu
Dibyniaeth yr ardal ar fentrau Micro a Bach	Cefnogi busnesau lleol i ddod yn fwy mentrus, cynyddu eu hincwm a'u galluogi i fod yn gystadleuol yn y farchnad
	Cefnogi busnesau'r ardal i gyrraedd marchnadoedd newydd
	Cysylltu busnesau'r ardal efo'r cyfleoedd newydd o fuddsoddiadau cyfalaf mawr
Diffyg swyddi a bwllch cyflogaeth sylweddol, yn enwedig yn Ardaloedd Lleol Llŷn, ac yn fwyaf	Cysylltu'r boblogaeth oed gwaith efo swyddi a sectorau newydd o fewn Llŷn ac Eifionydd, ac mewn canolfannau gwaith a safleoedd cyfagos
	Manteisio ar y broblem canran is o eiddo busnes

Her	Ymateb
arbennig yn Ardal Nefyn & Gogledd Llŷn a Phen Llŷn	mewn defnydd yn nhref Nefyn, gan ddefnyddio'r asedau yma ac yn rhai o bentrefi Pen Llŷn, i greu cyfleon gwaith a menter
Anghenion cyflogwyr ddim yn cael eu hateb	Datblygu sgiliau trigolion yr ardal i gwrdd ag anghenion cyflogwyr heddiw, ac ar gyfer sectorau gwerth uchel y dyfodol

Sefyllfa Ffyniant yr Ardal

Her	Ymateb
Incwm isel a thlodi	Rhoi sylw penodol i gynyddu lefelau incwm a chyflogau ar draws Llŷn ac Eifionydd gan dargedu'r ardal ar gyfer gweithgareddau yn targedu rhinweddau tlodi gwledig yn benodol.
Gostyngiad incwm sylweddol dros gyfnod y Dirwasgiad a pholisi Llymder ym Mhrydain	
Diffyg cydnabyddiaeth i incwm isel yr ardal yn y mynegai swyddogol	Dylanwadu ar y penderfynwyr cenedlaethol er mwyn sicrhau cydnabyddiaeth i sefyllfa incwm isel yr ardal o fewn y setiau data swyddogol sy'n arwain at benderfyniadau cyllido

Camau nesaf ac amserlen

Nid dogfen i'r Cyngor yn unig mo'r Cynllun Cyflogaeth; bwriedir i'r cynllun fod yn agenda cytûn ar gyfer y Cyngor a'i bartneriaid wrth gynnal a chreu gwaith yn Llŷn ac Eifionydd.

Mae'r Adran Economi a Chymuned eisoes wedi cychwyn trafod cynnwys y Cynllun gyda'i bartneriaid yn y maes megis Arloesi Gwynedd Wledig a gyda phrif gyflogwyr ardal Dwyfor a chynrychiolwyr y gymuned busnes yn ehangach yn yr ardal. Ar sail y trafodaethau hyn a chynnwys Cynllun Strategol cyfredol y Cyngor lluniwyd rhaglen waith cychwynol i'r Cynllun sydd i'w weld ar dudalennau 14 i 18 y ddogfen.

Yn hyn o beth, y prif bwyslais fydd ar sicrhau fod y fantais fwyaf bosib yn deillio o'r buddsoddiadau cyfalaf sydd eisoes wedi eu cwblhau (megis Yr Academi Hwyllo, Llwybr Arfordir Cymru, Nant Gwrtheyrn, Cyflymu Cymru, ayyb) ac ar wyro rhaglenni presennol megis Rhaglen Datblygu Gwledig Cymru i roi sylw i anghenion penodol yr ardal.

Bydd adroddiad blynyddol ar weithredu'r Cynllun Cyflogaeth yn cael ei gyflwyno i Aelodau Fforwm Ardal Dwyfor.

Barn y swyddogion statudol

Y Prif Weithredwr:

"Mae'n bwysig bod gan y Cyngor gyfeiriad clir ar gyfer ei waith adnewyddu ac adfywio yn yr ardal hon; dyna pam yr ymrwymwyd i baratoi cynllun o'r fath, ar yr un patrwm a Chynllun Cyflogaeth Meirionydd. Rwy'n cymeradwyo'r Cynllun sydd wedi ei drafod gyda'r Fforwm Ardal yn Nwyfor."

Y Swyddog Monitro:

"Dim sylwadau i'w hychwanegu o safbwynt priodoldeb".

Y Pennaeth Cyllid:

"Rwy'n cefnogi'r argymhelliad i fabwysiadu 'Cynllun Cyflogaeth Llŷn ac Eifionydd', gan nodi fod yr adroddiad blaen yn datgan (ar yr ail dudalen yn y paragraff uwchben "ystyriaethau perthnasol") nad yw'r eitemau yn y rhaglen waith yma ar gyfer 2016/17 yn ymrwymo adnoddau'r Cyngor uwchben yr hyn sydd eisoes wedi'i glustnodi i'r perwyl, ac mai bwriad Cynllun Cyflogaeth yw cyfeirio a chydlynu ymdrechion i sicrhau bydd ymyraethau yn ardal Llŷn ac Eifionydd yn effeithiol ac effeithlon.

Credaf fod y rhagymadrodd yn rhan 8 o'r Cynllun Cyflogaeth, cyn rhestru'r rhaglen waith, yn eglurhad teg iawn o'r cyd-destun. Ymhellach, mae'r awdur wedi cadarnhau fod y rhaglen waith hwnnw i'w ariannu drwy gyfuniad o ddefnydd adnoddau presennol yr Adran Economi a Chymuned, ynghyd ag ymrwymadau cyfredol o Gynllun Strategol y Cyngor (eitemau gyda * yn y

rhaglen waith), a chynlluniau sydd wedi'u cyllido'n allanol (e.e. Cronfa'r Môr a Physgodfeydd Ewrop).

Rwy'n gwerthfawrogi hefyd fod yr adroddiad blaen yn datgan (yn y drydedd paragraff ar y bedwaredd dudalen, o dan "Cantau nesaf ac amserlen") fydd prif bwyslais y Cynllun Cyflogaeth ar "sicrhau fod y fantais fwyaf bosib yn deillio o'r buddsoddiadau cyfalaf sydd eisoes wedi eu cwblhau (megis Yr Academi Hwyllo, Llwybr Arfordir Cymru, Nant Gwrtheyrn, Cyflymu Cymru, ayyb) ac ar wyro rhaglenni presennol megis Rhaglen Datblygu Gwledig Cymru i roi sylw i anghenion penodol yr ardal."

Atodiadau

Atodiad 1

DRAFFT Cynllun Cyflogaeth Llŷn ac Eifionydd